

A black cat is sitting on a light-colored windowsill, looking out a window. In the window, another black cat is visible, looking back. The scene is dimly lit, with the light coming from the window. The text "Anketa o rabi alkohola in drugih drog" is overlaid on the right side of the image.

Anketa o rabi alkohola in
drugih drog

Rezultati 2020

Spoštovani !

Pred vami se nahajajo rezultati šeste anonimne ankete o rabi (zlorabi) drog med mladostniki na našem območju. Nesporno gre za edinstveni dokument, saj smo ena redkih ustanov na tem lokalnem področju, ki permanentno spremlja stanje o zlorabi drog, ga analizira in podatke posreduje zainteresiranim strokovnim in laičnim javnostim. Rezultate raziskave smo dopolnili še s statističnimi podatki Policijske postaje Ormož, Lekarne Ormož, Zdravstvenega doma Ormož in društva Zdrava pot. Njihovi podatki nam omogočajo še širši pogled na obstoječo problematiko.

Živimo v času, ki ga je močno zaznamovala epidemija virusa COVID 19. Podatki WHO (Svetovne zdravstvene organizacije) in podatki nekaterih drugih inštitucij kažejo, da se je v tem času povečalo nasilje v družinah, število razvez, spletno igranje iger na srečo, dostopanje do pornografskih vsebin in še bi lahko našteval. Posebne študije, ki bi raziskala, kako je novonastala situacija vplivala na dogajanje na področju drog, nisem uspel izslediti. Izkušnje iz zgodovine pa nesporno kažejo, da se je v kriznih časih vedno povečala tudi zloraba drog. Zaradi oteženega gibanja in transporta, pa se bo to verjetno poznalo tudi na cenah prepovedanih drog.

Pod okriljem Rdečega križa Slovenije Območnega združenja (RKS OZ) Ormož že od leta 1998 deluje Lokalna akcijska skupina za preprečevanje zasvojenosti. Zaradi poznejše delitve na tri manjše občine se je preimenovala v Medobčinsko lokalno akcijsko skupino za preprečevanje zasvojenosti na območju občin Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž (LAS). LAS je medresorsko koordinativno telo, ki deluje na področju vseh treh občin z namenom delovanja in sodelovanja strokovnjakov različnih področij (zdravstva, šolstva, socialnega varstva, policije idr).

Člani LAS so imenovani s sklepom županov vseh treh občin, so prostovoljci in za svoje delo v sklopu LAS ne prejemajo nobenega plačila. Njihove naloge in cilji delovanja so opredeljeni v sklepu o imenovanju. Sredstva za izvajanje programov si LAS pridobiva iz proračuna vseh treh občin in s prošnjami sponzorjem oz. donatorjem. Ker LAS nima statusa pravne osebe, ne more kandidirati na javnih razpisih.

Vsem, ki so kakorkoli sodelovali in pomagali pri izvedbi raziskave o zlorabi drog, se iskreno zahvaljujem. Posebno zahvalo pa namenjam vsem bivšim in sedanjim članom LAS za njihovo strokovno in požrtvovalno delo.

Predsednik Medobčinske LAS
Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž

Stanislav Ivanuša

Medobčinska lokalna akcijska skupina in analize stanja v lokalnem okolju

Analiza stanja oziroma raziskava rabe drog sodi med aktivnosti, ki jih praviloma načrtuje vsaka LAS na začetku svojega delovanja. Tudi mi smo jo – in jo uspešno izvedli, v letu 2020 že šestič.

Raziskavo iz leta 1999 smo objavili v medijih in na okrogli mizi, nismo pa je izdali v pisni obliki. V anketo, ki smo jo ponovili v šolskem letu 2003/2004, smo zraven osmošolcev zajeli dijake 2. in 4. letnika Gimnazije Ormož. Rezultati ankete o rabi alkohola in drugih drog so bili objavljeni v publikaciji z naslovom *Odvisnost in mladi v občini Ormož*. Strokovno analizo sta pri obeh raziskavah (1999 in 2004) naredila poznavalca obravnavane problematike, žal že pokojni mag. Vladimir Auer, dr. med. in mag. Aleš Friedl, univ. dipl. psiholog.

Tretja izvedba ankete je sovpadala z deseto obletnico LAS in je bila izvedena v šolskem letu 2007/2008. Rezultati, ki jih je strokovno obdelal in podkrepil s prispevki o škodljivih rabi alkohola in tobaka dr. Aleš Friedl, univ. dipl. psiholog, so bili, skupaj s prispevki drugih članov LAS, objavljeni v biltenu *LAS – 10 let* ter predstavljeni v medijih in na okroglih mizah v občinah Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž.

Namen anket, izpeljanih v šolskem letu 2011/2012 in 2015/2016 je bil, tako kot pri prejšnjih, pridobiti informacije, ki bi služile kot podlaga za načrtovanje naših aktivnosti. Vzorec je bil nekoliko večji kot prejšnja leta, saj smo v obeh v anketo zajeli tudi učence in dijake z ljutomerskega območja.

Vsekakor smo ponosni na dejstvo, da nam je anketo uspelo izpeljati že šestič, saj smo s tem dobili boljši vpogled v trend uporabe različnih, zdravju škodljivih, kemičnih substanc. Rezultati, podani v publikaciji, predstavljajo pomemben vir informacij mladim, njihovim staršem, šolam, zdravstvenemu domu, bolnišnici ter številnim organizacijam, ki se ukvarjajo s problematiko uporabe drog.

Letos je bilo delo zelo oteženo zaradi virusa, ki je dodobra pretresel svet. Tako nam ankete, ki smo jo običajno izvajali v spomladanskem času, zaradi razglašene epidemije ni uspelo izpeljati, prestaviti smo jo morali v jesenski čas in ob izjemni sreči ujeli trenutek, ko so učenci in dijaki vendarle bili prisotni v šoli. Hvaležni smo vsem, ki so si vzeli delček svojega dragocenega časa in nas v raziskavi podprli na kakršen koli način, posebna zahvala pa je namenjena članu Medobčinske LAS, Marjanu Škvorcu, univ. dipl. psihologu, za njegov izjemen prispevek, ki ga vlaga v naš skupni projekt in je anketo pripravil, vodil in analiziral že tretjič zapored.

Maja Botolin Vaupotič

Anketa o rabi alkohola in drugih drog

Anketo o rabi alkohola in drugih drog smo v okviru Medobčinske lokalne akcijske skupine za preprečevanje odvisnosti na področju občin Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž (LAS) izvedli med letoma 1999 in 2020 šestkrat. Vsakokrat smo anketirali enako populacijo (učence devetega razreda ter dijake drugega in četrtega letnika gimnazije) ter zastavljali skoraj identična vprašanja. Dopolnjevali smo jo glede na aktualnosti.

Odgovori kažejo, da se tako osnovnošolci kot srednješolci redno srečujejo z alkoholnimi pijačami ali kot uživalci ali kot tisti, ki se družijo z uživalci alkoholnih pijač. Približno polovica devetošolcev uživa alkoholne pijače enkrat mesečno, polovica dijakov pa še pogosteje – dva do štirikrat mesečno. Zanimiv je podatek, kje in kako mladi pridejo do alkoholnih pijač. Tri četrtine devetošolcev odgovarja, da doma ali pri prijateljih. Torej so starši tisti, ki bi lahko učinkovito regulirali uživanje alkoholnih pijač pri osnovnošolcih. Pri dijakih je ta delež nižji – ena tretjina pride do pijače doma ali pri prijateljih. Odgovarjajo tudi, da je v zadnjem mesecu bil vinjen vsak deseti devetošolec, tretjina dijakov drugega letnika in dve tretjini dijakov četrtega letnika.

V preteklih anketah so učenci in dijaki v veliki meri navajali kot razlog za uživanje alkohola radovednost. V letošnji anketi se je predvsem med dijaki dvignil delež tistih, ki uživajo alkohol za zabavo. Med maturanti je takih odgovorov kar 83 %.

Alkohol je mnogim sredstvo za sprostitev, počutili bi se srečni, bili bi bolj družabni. Tako menita dve tretjini dijakov in približno tretjina devetošolcev. Dve petini devetošolcev in dijakov drugega letnika ter dve tretjini dijakov četrtega letnika odgovarjajo, da bi z uživanjem alkohola pozabili na težave. Torej uporabljajo alkohol kot sredstvo za reševanje težav. Med tistimi, ki uživajo alkoholne pijače, se kot posledice pri mnogih pojavljajo poškodovanje oblačil, izguba denarja, predmetov in podobno. Tako odgovarja devet od desetih dijakov četrtega letnika.

Med razlogi za nepitje alkohola je velik delež anketiranih odgovoril, da starši temu nasprotujejo (9. r 43 %, 2. letnik 33 %, 4. letnik 26 %). Torej so starši pomemben dejavnik, ki tudi v obdobju mladostništva lahko močno vplivajo na srečevanje mladih z alkoholom.

Mnoge omamne snovi so lahko dostopne. Tako pravita dve tretjini maturantov, da je marihuana lahko dostopna. Potrditev lažje dostopnosti in posredno večje tolerance do marihuane se kaže tudi v odgovorih, kaj je bolj nevarno: ali uživanje alkohola in kajenje tobaka ali uživanje marihuane. Delež tistih, ki vidijo marihuano kot nevarno, se namreč znižuje.

V letošnji anketi smo ponovno spraševali o poznavanju športnih drog in njihovem uživanju. Med dijaki drugega letnika se je povečalo število tistih, ki poznajo različne športne droge. Kljub povečanju poznavanja športnih drog pravijo, da jih ne uživajo. Dijaki in devetošolci pravijo, da so dobro poučeni o škodljivosti alkoholnih pijač, precejšen delež učencev in dijakov pa bi želel več informacij o kajenju in prepovedanih drogah. Pri preživljanju prostega časa opažamo porast gledanja televizije in sedenja pred računalnikom. V obeh primerih za približno eno uro dnevno. Ta dva medija so najverjetneje nadomestili pametni telefoni.

Anketirance smo spraševali še o ukrepih, za katere menijo, da bi bili učinkoviti za zmanjšanje pitja alkohola. Delež skeptikov, torej tistih, ki dvomijo, da takšni ukrepi obstajajo, se povečuje: med devetošolci je takih četrtnina, med dijaki pa več kot polovica. Preventivno delo LAS je torej še kako potrebno.

V nadaljevanju predstavljamo kratko statistično primerjavo odgovorov različnih generacij (leto 1999, 2004, 2008, 2012, 2016, 2020) in različnih starosti (9. razred, 2. letnik, 4. letnik gimnazije). Vsako leto nismo izvajali identične ankete, zaradi tega je primerjava nekoliko okrnjena, gotovo pa kaže določen trend o rabi alkohola in drugih drog od leta 1999 naprej.

V preteklosti smo združili rezultate za 2. in 4. letnik gimnazije, od leta 2016 naprej pa primerjamo tudi drugi in četrti letnik gimnazije. Rezultate smo združili tudi po spolu. V

primerih, ko prihaja do večjih, bistvenih razlik med posameznimi dejavniki, je to zapisano pod odgovori. Natančna analiza, tudi primerjava med spoloma ter razlike med 2. in 4. letnikom gimnazije, je na voljo na sedežu medobčinske LAS v Ormožu.

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
N	217		183	110	192	72	55	61	111	166	299	63	57	23

Prvo leto smo anketirali samo osnovnošolce, saj še ni bilo ormoške gimnazije. Vsako naslednje leto smo vključili več anketirancev. V letu 2012 so odgovarjali tudi devetošolci nekaterih šol z ljutomerskega območja. Pritegnili smo tudi dijake ljutomerske gimnazije. V letu 2020 je v primerjavi z anketo izpred štirih let manjši delež sodelujočih. Razlog lahko pripišemo koronavirusu, ki je v mesecu septembru in oktobru ustvaril drugačno dinamiko tudi na šolah.

1. Katero od naslednjih snovi si že poskusil (možno je obkrožiti več odgovorov) [%]:

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
pivo	83		95	95	89	90	93	97	73	83	94	70	81	96
vino	86		97	97	89	90	95	98	98	87	96	71	79	91
žgane pijače	59		70	94	66	67	91	97	91	59	90	49	72	91
pravo kavo	67		60	75	57	56	84	77	73	43	64	44	74	78
cigarete	49		57	79	41	36	60	75	80	36	65	16	37	52
energijski napitki					86	82	85	92	90	80	87	78	79	83

Vino in pivo je poskusilo približno 95 % srednješolcev, bolj izstopa, da je tudi žgane pijače poskusilo več kot 90 % srednješolcev. Tudi med osnovnošolci je visok delež tistih, ki so poskusili energijske pijače.

Žgane pijače je leta 2008 poskusilo 10 odstotnih točk več dijakinj kot dijakov, podobna slika je pri cigaretah.

V letu 2020 je manjši delež devetošolcev, ki so poskusili vino, žgane pijače, cigarete in energijske pijače.

2. Kako pogosto piješ pijače, ki vsebujejo alkohol? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
nikoli	20		10	3	12	18	5	5	5	19	6	19	5	
enkrat mesečno ali nekajkrat letno	60		65	16	50	51	31	31	25	47	30	49	39	30
2- do 4-krat mesečno	14		19	55	24	19	47	38	44	30	53	10	33	48
2- do 3-krat tedensko	3		5	19	9	7	15	21	12	4	8	5	11	9
4 ali večkrat tedensko	1			6	4	4	2	5	8	1	3			9

Srednješolci pogosteje uživajo alkoholne pijače kot osnovnošolci. Med osnovnošolci je od 5 do 10 % takih, ki uživajo alkohol 2- do 3-krat ali večkrat na teden.

V letu 1999 ni poskusilo alkohola 13 % fantov, medtem ko je bilo takih deklet 28 %.

V letu 2004 osnovnošolski fantje pogosteje uživajo alkoholne pijače kot dekleta (2 do 4-krat 28 % fantov in 7 % deklet).

Dijakinje leta 2008 redkeje uživajo alkoholne pijače kot njihovi vrstniki. Kar 55 % jih uživa alkohol 2 do 4-krat mesečno (30 % dijakov), fantov je več v 'višjih' kategorijah (2 do 3-krat tedensko – 16 %, dijakinj 8 % in več kot 4-krat tedensko: 21 % dijakov in nič dijakinj).

2016: S starostjo se večja pogostost pitja alkoholnih pijač. Če je med pogostimi uživalci (2 do 3-krat tedensko ali pogosteje) desetina devetošolcev, jih je v četrtem letniku že četrtna.

2020: Med devetošolci se je zmanjšal delež tistih, ki uživajo alkoholne pijače dva do štirikrat mesečno, povečal pa delež tistih, ki jih uživajo manjkrat. Povečal se je tudi delež tistih devetošolcev, ki ne uživajo alkoholnih pijač.

3. Kolikokrat si že bil vinjen? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
nikoli	44		39	7	39	13	47	18	60	18	8	44	42	
enkrat	16		25	6	17		20	8	13	13	5	6	4	9
dvakrat	9		14	4	17		10	8	13	7	7	8	9	4
trikrat	8		7	4	9		3	8	1	7	0		11	4
štirikrat	3		5	1	4		3	4	4	5	2	2	4	9
več kot štirikrat	4		9	77	14	73	17	54	10	49	79	5	28	70

Pogosteje so bili vinjeni srednješolci kot osnovnošolci. Pa tudi med osnovnošolci je več kot 15 % takih, ki so bili 3 ali večkrat pijani. Delež takih učencev narašča.

V letu 1999 še ni bilo pijanih 55 % osnovnošolk in tretjina fantov.

Razlika v uživanju alkohola (dijaki 2008) se kaže tudi v vinjenosti: nikoli ni bilo vinjenih 29 % dijakov, medtem ko je takih dijakinj 39 %. Enak trend je opazen tudi v drugih kategorijah.

Leta 2012 je več deklet (osnovnošolk) kot fantov odgovorilo, da še niso bile vinjene (dekleta-54 %, fantje-41 %), več fantov kot deklet pa je bilo enkrat vinjenih (25 %, 14 %).

2020: Med devetošolci in dijaki drugega letnika je dobrih 40 % takih, ki še nikoli niso bili vinjeni.

4. Kolikokrat si bil vinjen v zadnjih 30 dneh? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
nikoli			83	28	69	34	77	46	79	53	43	13	14	22
1-2 krat			17	50	16	38	21	41	19	25	43	5	25	48
3-5 krat				14	3	14	1	10	0	18	11	3	2	17

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
več kot 6 krat				8	0	5	1	3	1	4	3			9

Visok delež 3-5 krat vinjenih osnovnošolcev v zadnjem mescu!

Leta 2012 so dijaki bili pogosteje vinjeni kot dijakinje: 3 do 5-krat (dijaki 20 %, dijakinje 5 %), več kot 6-krat (dijaki 10 %, dijakinje 0).

Leta 2020: Delež vinjenih v zadnjih 30 dneh se je med devetošolci in dijaki drugega letnika nekoliko zmanjšal v primerjavi z letom 2016. Med dijaki 4. letnikov je delež takih, ki niso bili vinjeni v zadnjih 30 dneh, zgolj ena četrtnina. Pred štirimi leti jih je bilo dve petini.

5. Kje si nazadnje pil alkohol? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
doma			53	15	39	19	46	16	75	12	16	24	28	17
pri prijatelju			18	20	39	5	28	14	15	21	26	21	32	26
v parku ali na ulici			3	9	7	35	2	16	2	10	5			9
v bistroju, bifeju, točilnici ali gostilni			14	29	20	29	8	14	3	19	38	3	12	35
v disku			5	19	7	17	5	37	2	37	14	2		4
drugo									3	2	2	10	5	4

Pomenljiv je podatek, da največ osnovnošolcev uživa alkohol doma. Nimamo podatkov, če je to v prisotnosti ali odsotnosti staršev. Druga pomembna lokacija pitja (osnovnošolci) je pri prijateljih, torej spet doma (pri njih). Med srednješolci je visok delež uživalcev v gostilni in disku, nižji pa doma.

V letu 2004 je precej več fantov kot deklet iz OŠ uživalo alkohol doma (59 % fantov in 38 % deklet).

Leta 2008 je več dijakov uživalo alkohol v parku (48 %, dijakinje – 27 %), medtem je pri dekletih prevladovalo pitje v bistroju, točilnicah (32 %, dijaki – 22 %).

Leta 2012 je več dijakinj kot dijakov (12 odstotnih točk) uživalo alkohol v disku.

V letu 2016 je opazen porast dijakov, ki so nazadnje pili alkohol v bifeju oziroma gostilni. Še vedno ostaja visok delež tistih, ki pijejo doma oziroma pri prijatelju.

2020: V zadnjih štirih letih se je med dijaki 2. letnika močno povečalo število tistih, ki pijejo alkoholne pijače doma oziroma pri prijateljih. Takih je skoraj dve tretjini. Med devetošolci srečamo še odgovore: na trgatvi, na morju, na rojstnem dnevu, pri družinskih prijateljih.

6. S kakšnim namenom si (ali bi) poskusil alkoholne pijače? (možno je obkrožiti več odgovorov) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
radovednost	23		60	30	39	38	57	39	64	51	57	52	47	35
žalost, problemi	5		10	16	10	16	8	18	6	15	25		12	9
zabava	25		62	90	68	87	63	90	36	45	56	38	58	83
da se pokažem	7		2		5		1	3	1	2	5	2		
omama	2		1	6	3	11	2	6	3	13	13	2	2	4
potreba				8	6	5	2	7	4	7	16		5	9
drugo:							4	4				8	11	9

Osnovnošolci poskušajo alkoholne pijače bolj kot srednješolci iz radovednosti, medtem ko srednješolci bolj kot osnovnošolci pijejo iz zabave. Zvišuje se delež srednješolcev, ki pije iz potrebe ali zaradi omame. Relativno visok je delež takih odgovorov med osnovnošolci.

V letu 1999 bi zaradi žalosti poskusilo alkohol 10 % deklet (OŠ) in nobeden od fantov.

Devetošolke leta 2012 so (ali bi) mnogo pogosteje kot fantje poskusile alkohol iz radovednosti (68 %, 48 %).

Leta 2012 so (ali bi) dijakinje mnogo pogosteje kot dijaki uživale alkohol zaradi žalosti in problemov (18 odstotnih točk).

V letu 2016 ugotavljamo, da se večja delež tistih, ki poskusijo alkohol iz radovednosti. Manj je tistih, ki ga poskusijo zaradi zabave. Pri srednješolcih je opazen porast teh, ki poskusijo alkohol zaradi omame oziroma potrebe. V letu 2016 je kar petina takih v drugem letniku in tretjina v četrtem letniku.

2020: Med devetošolci se je zmanjšal delež tistih, ki poskušajo alkohol iz radovednosti, med dijaki pa se je povečal delež tistih, ki poskušajo alkohol iz zabave.

7. Če skuša učenec, ki je star manj od 18 let, dobiti alkohol v trgovini, kaj se bo zgodilo? (Izberi en odgovor v vsaki vrsti.) [%]

a. Ali bo moral pokazati osebno izkaznico, da ugotovijo njegovo starost?

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
zelo pogosto					15	20	25	25	26	40	25	46	42	34
srednje pogosto					20	32	36	47	26	35	38	19	25	35
redko					25		19	20	15	16	21	6	5	13
zelo redko					17		11	6	18	7	11	6	4	9
ne vem					17		8	2	14	2	5	21	14	9

b. Ali mu ne bodo prodali alkohola?

	1999		2004		2008		2012		2016			2016		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
zelo pogosto					11	10	23	15	17	33	15	40	44	22
srednje					20	5	30	39	22	36	25	22	25	48

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
ne					32		36	30	32	15	57	16	7	30
da					27	61	30	43	40	45	25	35	53	39
ne vem					37		35	27	28	40	18	49	40	30

Odgovori kažejo, da je tako v bližini osnovnih kot srednjih šol več možnosti za nakup alkoholnih pijač, tako v lokalni kot v trgovini.

V lokalni zunaj šole bi leta 2008 dekleta lažje prišla do alkohola (78 %) kot fantje (66%).

2020: Ponovno močno zmanjšan delež lokalov, kjer bi mladoletnemu prodali alkohol ne da bi pokazal osebni dokument. Tako v trgovini kot v lokalni.

9. V zadnjih 30 dneh sem prišel do alkohola na naslednji način. [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
a. Kupil sem si pijačo.					22	59	13	53	6	38	72	2	18	61
b. Pijačo sem dobil od nekoga, ki je star manj kot 18 let.					19	28	20	20	13	38	5	8	26	13
c. Uporabil sem osebni dokument nekoga drugega.					2	3	1	5		4	5		2	
d. Pijačo sem					10		18	24	14	36	26	10	12	39

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
dobil od učenca, ki je star 18 let ali več.														
e. Pijačo sem dobil od znanca, ki je star 18 let ali več.					27		31	33	32	51	38	10	11	35
f. Pijačo sem dobil od staršev ali sorodnikov.					27	25	37	27	54	38	36	10	7	35

Največ osnovnošolcev je prejelo pijačo od tistih, ki so jim najbližje – od staršev in sorodnikov: tako je odgovorilo od ene četrte (2008) do več kot ene tretjine (2012) in celo več kot polovice (2016) osnovnošolcev! Prav tako dobi pijačo od staršev in sorodnikov ena četrtna gimnazijcev, več kot polovica, celo tri četrte dijakov četrtega letnika, pa jo kupi sama.

Leta 2012 je več dijakov kot dijakinj kupilo alkoholno pijačo (13 odstotnih točk), več deklet kot fantov pa je alkoholno pijačo dobilo (11 odstotnih točk).

V letu 2016 si visok delež dijakov četrtega letnika kupi pijačo, niža pa se delež tistih, ki jo dobijo. Pri teh dveh odgovorih je velika razlika med drugim in četrtem letnikom. Močno se je povečal delež osnovnošolcev, ki so dobili pijačo od staršev ali sorodnikov. V letu 2016 je takih več kot polovica! Pred štirimi leti dobra tretjina.

10a. Koliko svojih sošolcev, sošolk in prijateljev iste starosti poznaš, ki uživajo alkoholne pijače? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
nobenega	21		12		8		8	1	10			27	5	4
1 do 2	24		12		10		13	0	15			24	4	
3 do 5	18		21	1	13		22	2	19	4	2	19	9	9
5 do 10	13		18	4	17		14	7	22	4		11	19	9
več kot 10	19		36	95	50	94	43	90	33	93	98	17	63	78

Več kot polovica osnovnošolcev pozna več kot 5 vrstnikov, ki uživajo alkoholne pijače, leta 2008 se ta odgovor približa celo dvema tretjinama. Skoraj vsi gimnazijci poznajo več kot 10 vrstnikov, ki uživajo alkoholne pijače.

10b. Koliko svojih sošolcev, sošolk in prijateljev iste starosti poznaš, ki kadijo cigarete? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
nobenega	20		21		18		28	1	19			10	2	
1 do 2	20		23		25		33	7	39	2	2		9	13
3 do 5	24		22	1	27	4	16	24	17	33	3	3	21	17
5 do 10	11		16	9	8	21	7	26	19	33	26	2	16	22
več kot 10	23		18	90	19	79	16	43	6	33	69	3	16	26

Skoraj ena tretjina osnovnošolcev pozna več kot pet vrstnikov, ki kadijo cigarete. Trend odgovorov kaže rahlo zmanjševanje. Podoben trend zmanjševanja poznavanja tistih, ki kadijo, je opazen tudi pri gimnazijcih.

Fantje osnovnošolci leta 2012 poznajo več vrstnikov, ki ne kadijo cigaret, kot osnovnošolska dekleta (37 %, 18 %).

10c. Koliko svojih sošolcev, sošolk in prijateljev iste starosti poznaš, ki pijejo energijske napitke? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
nobenega					8	4	5	3	4				2	
1 do 2					7	12	4	13	4	13	10		2	
3 do 5					10	8	23	17	15	25	25	2	11	26
5 do 10					10	14	19	24	21	24	18	3	11	13
več kot 10					68	59	49	43	56	38	48	13	39	39

Energijske pijače smo vključili v anketo v zadnjih treh izvedbah. Upravičeno. Približno tri četrtine osnovnošolcev pozna vsaj pet vrstnikov, ki uživajo energijske napitke. Med gimnazijci je takih nekaj manj, je pa več tistih, ki uživajo alkoholne pijače.

11. Kaj se ti zdi bolj nevarno? (obkroži le en odgovor izmed treh) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
kajenje cigaret			19	24	49	42	52	49	50	49	33	10	33	57
pitje alkohola			14	27	10	15	16	16	8	16	15	3	9	17
energijski napitki					7	2	3	3	6	7	13		2	
vse je enako nevarno			67	35	35	33	28	29	36	27	39	5	19	4

Zelo malo tistim, ki so odgovarjali, se zdijo energijski napitki nevarni. Seveda v 'konkurenci' s cigaretami in pitjem alkohola. Prevladujejo odgovori, da so vse tri snovi enako nevarne, predvsem v zadnjih treh anketah pa so devetošolci in dijaki precej kritični do kajenja. V primerjavi s pitjem alkohola se jim zdi bolj škodljivo.

V letu 2004 je mnenja, da je kajenje bolj nevarno od pitja alkohola, več fantov iz OŠ (26 %) kot deklet (9 %).

Leta 2008 je več dijakinj (41 %) kot dijakov (22 %) ocenjevalo, da so vse našteje substance enako nevarne.

Leta 2012 se več devetošolcem kot dekletom zdi kajenje bolj nevarno od pitja alkohola in energijskih napitkov (65 %, 36 %), dekletom se zdi nevarnejše pitje alkohola (24 %, 9 %); ali pa v večji meri menijo, da je oboje enako nevarno (36 % deklet, 22 % deklet).

Leta 2012 so dijaki bolj kot dijakinje bili prepričani v nevarnost kajenja cigaret (57 % dijakov, 45 % dijakinj), več deklet kot fantov (34 %, 18 %) pa je ocenjevalo oboje kot enako nevarno.

12. Za katere od naštetih stvari meniš, da bi se ti lahko zgodile po pitju alkohola? (Možno je obkrožiti več odgovorov.) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
počutil bi se sproščenega			25	55	26	58	37	60	43	75	80	25	51	78
imel bi težave s policijo			32	33	39	24	55	40	38	33	41	48	37	61
okvaril bi si zdravje ali dobro telesno kondicijo			48	29	48		52	48	61	47	52	46	44	65
počutil bi se srečnega			18	25	23		25	36	28	51	56	16	35	61
pozabil bi na težave			34	45	38	49	36	48	51	64	62	41	42	65
ne bi bil sposoben pravočasno			19	5	24		25	15	31	25	33	43	26	48

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
prenehati piti														
imel bi »mačka«			61	65	59	58	57	70	63	71	72	49	61	65
bil bi bolj družaben			16	33	27	21	28	49	35	65	61	27	56	65
storil bi nekaj, kar bi kasneje obžaloval			47	42	51		50	47	60	55	56	68	56	65
zabaval bi se			31	62	49	67	49	66	56	73	72	41	58	74

Osnovnošolci se zavedajo posledic pitja alkohola: več kot polovica predvideva, da bi v tem primeru 'imeli mačka', da bi storili nekaj, kar bi obžalovali, ter da pitje škoduje zdravju. Tudi srednješolci predvidevajo 'mačka', razen tega pa več kot polovica srednješolcev meni, da bi se ob tem zabavali, da bi se počutili sproščeno ter da bi pozabili na težave.

Leta 2008 je več dijakov kot dijakinj ocenjevalo, da bi se jim zgodile naslednje stvari: imel bi težave s policijo, pozabil bi na težave, bil bi bolj družaben. Dijakinje bolj kot dijaki ocenjujejo, da bi se zabavale.

Leta 2012 so dijakinje bolj kritične do posledic pitja alkohola kot devetošolke. Več deklet kot fantov meni, da bi imele težave s policijo, da ne bi pravočasno prenehale piti, da bi imele 'mačka' ali da bi storile nekaj, kar bi kasneje obžalovale.

V letu 2016 se je močno povečal delež tistih, ki so se ob pitju počutili sproščeno. Takih je celo tri četrtine dijakov drugega letnika in štiri petine dijakov četrtega letnika. Več kot polovica dijakov meni, da bi se ob pitju počutili srečne. Pred štirimi leti je bilo takih tretjina. Prav tako je opazen velik porast tistih, ki menijo, da bi s pitjem pozabili na težave – dve tretjini srednješolcev. Pri omenjenih posledicah je opazen porast tudi pri devetošolcih. Celotna polovica jih odgovarja, da bi s pitjem pozabili na težave.

13. Zaradi alkohola sem že imel naslednje težave: (Možno je obkrožiti več odgovorov.) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
neuspeh (slabo oceno v šoli)			5	12	4		8	8	6	5	10			13
poškodovanje obleke ali osebnih stvari, izgubo denarja ali vrednih predmetov			15	47	13	48	20	49	11	36	87	8	12	52
nesrečo ali telesno poškodbo			5	12	4	10	11	16	24	18	21	3	9	39
prepire			14	15	20	29	20	38	13	13	51	3	9	17
težave s starši			19	25	18	10	19	27	4	13	23	2	5	9
težave z učitelji			1	4	5		4	4	6	0	2			4
seks, ki sem ga naslednji dan obžaloval				8			4	7	4	9	18		2	9
prerivanje ali pretep			8	12	12	7	10	14	4	9	14	2	5	9

Srednješolci so se srečali z več težavami zaradi pitja alkohola: približno polovica z izgubo ali poškodovanjem osebnih predmetov, četrtnina je imela težave s starši, šestina se je prepirala, več kot desetina pa priznava slab učni uspeh, nesrečo ali poškodbo ter prerivanje ali pretep. Tudi pri skoraj petini osnovnošolcev se na prvih mestih pojavljajo težave s starši ter poškodovanje osebnih stvari. Nezanemarljiv pa je tudi delež nesreč, poškodb ter prerivanja in pretepa.

V letu 2004 je imelo težave s starši zaradi pitja alkohola nekaj več fantov (23 %) kot deklet (12 %) – OŠ.

V letu 2008 so se dijaki zaradi alkohola več prerivali, prepirali in pretepali, medtem ko so dijakinje bolj kot dijaki opazale poškodovanje obleke ali osebnih stvari ter izgubo denarja ali vrednih predmetov.

V letu 2012 je več fantov kot deklet 9. razreda odgovorilo, da so se prerivali ali pretepali (13 %, 3 %).

Leta 2012 so se dijaki pogosteje kot dijakinje prerivali ali pretepali (21 %, 10 %).

V letu 2016 se je med dijaki četrtega letnika povečalo število teh, ki so zaradi alkohola doživeli poškodovanje osebnih stvari. To potrjuje kar devet desetih vprašanih, medtem ko je v drugem letniku takih odgovorov ena tretjina. Polovica četrtošolcev potrjuje, da je zaradi alkohola imela težave s prepiranjem.

14. Za vinjenega se imam, kadar: (Možno je obkrožiti več odgovorov.) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
sem psihično precej drugačen kot sicer (zgovoren, dobre volje, zabaven itd.)			21	44	34	37	38	40	14	49	56	8	25	70
sem omotičen			27	34	35	49	29	47	22	27	59	8	16	39
sem zaspan			10	9	19		17	14	15	11	20	5	7	13
sem nezanesljiv pri hoji			30	44	43	41	33	48	21	29	39	10	16	39
se mi zatika pri govoru			22	33	30	51	25	44	18	22	48	8	19	43
sem bojevit, se prepiram			5	9	14		5	7	10	4	18	2	4	4
naslednji dan ne vem, kaj sem počel			18	42	26	30	31	50	22	25	46	8	28	35

Glavni pokazatelji vinjenosti tako pri osnovnošolcih kot srednješolcih so nezanesljivost pri hoji, omotičnost in zatikanje pri govorjenju. Precejšen je delež tistih, ki naslednji dan ne vedo, kaj so počeli. Omenjajo tudi spremembe razpoloženja (zgovornost, zabavnost ...).

Osnovnošolke leta 2012 se imajo za vinjene takrat, ko naslednji dan ne vedo, kaj so počele (43 % deklet, 22 % fantov).

15. Kateri razlogi se ti zdijo pomembni za ne-pitje alkohola? (Možno je obkrožiti več odgovorov.) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
pitje škoduje zdravju			80	66	71	65	48	70	81	80	74	78	68	78
za pijačo se porabi precej denarja			41	59	43	58	25	61	63	58	69	60	58	74
pitje alkohola je razvada			26	20	33		18	22	49	24	25	29	47	35
alkohol lahko povzroči, da izgubiš nadzor nad svojimi dejanji			63	59	63	63	41	72	81	78	77	73	72	83
starši nasprotujejo pitju alkohola			31	19	34		19	18	31	20	6	43	33	26
pitje alkohola povzroča zasvojenost			42	35	49		35	44	67	53	54	68	60	65

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
alkohol je uničil nekoga, ki sem ga dobro poznal			32	15	32		16	32	43	29	38	35	39	61
alkoholne pijače imajo grozen okus			9	4	10		6	7	28	13	5	17	32	17
alkohol pomeni zlo v družini			32	15	21		16	23	40	27	30	27	39	17
po pitju bruhaš, si omotičen ali imaš »mačka«			55	29	46	27	30	58	51	51	49	65	46	65
pitje povzroča nesreče			62	31	65	59	41	67	74	75	77	70	75	65
pitje povzroča nasilnost			46	21	48	27	33	54	65	69	66	76	63	65
pitje povzroči smrt			50	20	48	27	33	48	57	47	54	63	61	70

Od pitja alkohola odvrne največ osnovnošolcev zavedanje, da škoduje zdravju, da izgubiš nadzor nad svojim početjem ter povzročanje nesreč. Odgovori letošnjih osnovnošolcev so bistveno bolj tolerantni do pitja alkohola kot odgovori njihovih vrstnikov pred slabim desetletjem: delež tistih, ki menijo, da pitje škoduje zdravju, se je skoraj

razpolovil! Pri srednješolcih je opazen trend v drugo smer: delež tistih, ki se zavedajo škodljivih posledic pitja alkohola, se povečuje.

Leta 2008 več dijakov kot dijakinj našteva kot razlog za ne-pitje alkohola precejšnjo porabo denarja ter nasilnost. Pri ostalih razlogih ni bistvenih razlik.

Leta 2012 se je bistveno več fantov kot deklet devetošolcev odločalo za razloge za ne-pitje alkohola. Pri posameznih postavkah je vsaj 20 odstotnih točk razlike, največ pri postavki, da pitje škoduje zdravju (fantje 69 %, dekleta 11 %).

Dijakinjam se bolj kot dijakom zdi pomemben razlog za neuživanje alkohola to, da imaš mačka (63 %, 48 %).

2020: Poveča se delež devetošolcev, ki se ne odločajo za alkohol, ker starši nasprotujejo pitju alkohola. Tudi med maturanti se je povečal delež takih dijakov. Tudi sicer kažejo maturantje nekaj več zrelosti, saj privzemajo, da pitje alkohola povzroča zasvojenost, poznajo koga, ki mu je alkohol uničil življenje ter pritrjujejo, da alkohol povzroča smrt.

16. Kaj se ti zdi v zvezi z alkoholom zlasti nevarno? [%]

	2020		
	9.	2.	4.
(prometne) nesreče	16	57	16
nezavedanje svojih dejanj/ nimaš nadzora nad sabo	13	87	2
nasilje	11	22	5
odvisnost/zasvojenost	11	22	2
lahko povzroči smrt	10	22	2
uničevanje zdravja	3	17	5

Odgovori kažejo, da se učenci dijaki dobro zavedajo nevarnosti, ki jih lahko povzroči pitje alkohola. Še največ zrelosti, kar se tega tiče, je opazno pri dijakih drugega letnika.

17. Ali jemlješ zdravila? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
redno					6	11	10	12	8	1	8	8	9	9
občasno					47	55	36	21	56	55	48	30	42	30
nikoli					44	33	54	67	36	44	44	60	49	61

Pri obnovitvi ankete pred štirimi leti smo vključili še postavko o uživanju zdravil. Predvidevali smo, da je uživanje zdravil precej razširjeno med šolarji. Med osnovnošolci jih uživa približno polovica. Rezultati tudi kažejo, da se delež uživalcev zdravil med šolarji, predvsem srednješolci, zmanjšuje.

Leta 2008 mnogo več dijakov kot dijakinj ne uživa zdravil: dijaki 57 %, dijakinje 15%.

Leta 2012 so dijakinje tiste, ki ne uživajo zdravil (dijakinje 73 %, dijaki 55 %).

V letu 2016 se je zmanjšal delež učencev in dijakov, ki nikoli ne uživajo zdravil. Dobra polovica zdravila uživa občasno.

2020: V primerjavi s prejšnjimi leti se je povečal delež dijakov in učencev, ki ne jemljejo zdravil.

18. Kje dobiš zdravila? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
predpiše mi jih zdravnik					67	71	72	68	80	71	76	27	35	22
kupim jih v lekarni					24	27	15	16	9	19	18	5	7	4
dobim jih doma					11	11	6	12						4
dobim jih od sošolcev, prijateljev						5	4	0	11	10	6	6	6	9

Velik del, dve tretjini šolarjev, uživa zdravila pod zdravniškim nadzorom.
V letu 2016 je več učencev in dijakov, ki pridejo do zdravil z receptom.

19. Za katero od naslednjih drog si že slišal? (Možno je obkrožiti več odgovorov.) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
marihuana ali hašiš			96	100	86	93	96	97	94	98	100	86	98	100
amfetamini			13	35	21		13	37	28	29	44	19	28	52
ekstazi			93	94	76	89	74	91	83	93	100	38	91	100
speed			27	69	69	79	35	65	47	51	80	27	46	78
kokain			96	98	88	94	95	95	96	96	100	90	95	100
krek			45	78	36	74	49	65	69	73	80	40	60	91
heroin			93	96	94	98	95	95	94	93	100	76	98	100
metadon			20	55	12		16	42	36	18	44	21	26	30
čudežne gobe			24	65	24		44	67	63	75	93	13	60	78
LSD			22	78	29	36	41	75	44	85	92	30	60	83
datura stramonium (angelska trobent)			10	25	9		7	11	17	2	10	3	7	9
GLB												8	14	13
CHB												10	12	13

Zanimalo nas je, koliko so šolarji informirani o prisotnosti posameznih drog. Več kot devet od desetih osnovnošolcev in srednješolcev je slišalo za marihuano, ekstazi, kokain in heroin. Na sploh so o prisotnosti drog bolj informirani srednješolci kot osnovnošolci.

V letu 2004 so fantje osnovnošolci v večjem deležu kot dekleta slišali za skoraj vse naštetе snovi: marihuana (97:78), amfetamini (17:6), ekstazi (96:74), speed (33:16), kokain (96:78), krek (48:33), heroin (96:74) in čudežne gobe (28:16).

Leta 2012 so dijaki pogosteje kot dekleta slišali za celo vrsto drog: amfetamine, speed, krek, metadon, čudežne gobe. LSD ter angelsko trobento.

Med dijaki se je povečal delež tistih, ki so slišali za čudežne gobe in LSD. Pri četrtošolcih je takih več kot 90 odstotkov. Dijaki torej poznajo več drog kot v preteklosti.

2020: V primerjavi s prejšnjo anketo je manj devetošolcev slišalo za nekatere droge (ekstazi, speed, kokain, metadon, LSD). Vključili smo tudi poznavanje drog GLB in CHB. Pozna ju okrog 10 % vprašanih.

20. Katera od naslednjih snovi se ti zdi zlahka dostopna? (Možno je obkrožiti več odgovorov.) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
lepilo in hlapne snovi	34		62	77	44	71	53	74	61	69	75	44	72	57
speed ali ekstazi	3		9	20	6	24	5	14	17	9	18	8	21	26
heroin			8	2	9	18	11	7	29	5	8	13	12	26
cigarete	10		82	96	61	95	75	93	88	95	97	63	88	91
alkoholna pijača	16		92	95	73	89	71	91	88	91	98	68	89	91
marihuana	33		13	69	16	56	42	49	39	53	64	25	47	65
kokain					10	19	10	10	31	9	20	17	14	22
energijska pijača					86	81	75	87	82	91	95	79	86	87

Po pričakovanju so osnovnošolcem najbolj dostopni cigarete ter alkoholne in energijske pijače. Enako ocenjujejo srednješolci. Trem četrтинam srednješolcev so lahko

dostopne hlapne snovi, polovici pa marihuana. Opazno je, da se je močno dvignil delež osnovnošolcev, ki trdijo, da je marihuana lahko dostopna. Takih je leta 2012 skoraj polovica.

V letu 2004 fantje v OŠ v večji meri kot dekleta ocenjujejo, da je alkohol lažje dostopen (9 % fantje, 73 % dekleta).

Dijakom se leta 2008 zdi lažje dostopen kokain (15 % ter lepilo in hlapne snovi 9 %), dijakinjam pa marihuana (10 %) in energijske pijače (9 %).

Leta 2012 se bistveno več dekletom kot fantom zadnjega razreda OŠ zdijo dostopna lepila in hlapne snovi (17 %), cigarete (13 %), marihuana (40 %) in energijske pijače (16 %). Leta 2012 se dijakom bolj kot dijakinjam zdi dostopna marihuana (dijaki 61 %, dijakinje 43%).

2020: Osnovnošolci odgovarjajo, da so jim droge težje dostopne kot pred štirimi leti.

21. S kakšnim namenom si (ali bi) poskusil cigarete? (Možno je obkrožiti več odgovorov.) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
radovednost	21		71	73	54	63	66	72	88	85	93	16	33	48
žalost, problemi	4		5	5	8		9	7	4	9	7	2	5	4
zabava	8		32	24	40	34	16	29	24	36	20	3	9	4
da se pokažem	7		2	24	5		3	4	8	3	7			
omama			1	1	5	10	2	5	0	9	0		2	
potreba			4	7	5	8	3	8	4	6	9			

Dve tretjini osnovnošolcev poskuša cigarete iz radovednosti. Do leta 2012 se je zmanjšal delež tistih, ki poskušajo cigarete zaradi zabave. Tudi 'kazanje' s cigaretami zgublja na pomenu.

V letu 2004 bi fantje v OŠ pogosteje kot dekleta poskusili cigarete zaradi radovednosti (74 % fantje, 55 % dekleta), dekleta pa bolj zaradi zabave (37 % dekleta, 21 % fantje).

Leta 2008 dajejo dijakinje prednost radovednosti in zabavi kot razlogu za poskus kajenja cigaret.

Leta 2012 so se (ali se bi) dijakinje bolj kot dijaki odločale za cigarete zaradi zabave (dijakinje 33 %, dijaki 20 %).

Podobno kot pri poskušanju alkohola se tudi pri cigaretah več delež teh, ki jih poskušajo iz radovednosti. Delež teh se vrti okrog 90 odstotkov.

22. Katero od naslednjih snovi bi poskusil, če bi ti bila ponujena? (Možno je obkrožiti več odgovorov.) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
lepilo in hlapne snovi			4	4	5	11	5	4	5	2	3	3	4	9
speed ali ekstazi			3	4	5	10	4	11	7	12	11	5	9	9
heroin			0	7	5	7	4	2						
cigarete			33	63	22	42	20	33						
alkoholna pijača			56	71	55	53	54	64						
marihuana			5	36	8	21	12	26	21	45	23	5	25	43
kokain					6	2	4	6	8	15	7	3	7	13
energetska pijača					54	44	49	42						

Delež osnovnošolcev, ki bi poskusili ponujene cigarete, se znižuje in se je ustavil pri dveh petinah. Dobra polovica pa bi jih poskusilo alkoholne in energijske pijače, če bi jim bile ponujene. Največ srednješolcev bi poskusilo ponujene alkoholne in energijske pijače ter cigarete, približno četrtina se ne bi branila marihuane.

V letu 2004 bi bistveno več fantov iz OŠ (59 %) poskusilo alkoholne pijače kot deklet (43 %).

Leta 2008 bi več dijakov kot dijakinj poskusilo heroin (16 %) in marihuano (12 %), medtem ko bi dijakinje prej posegle po energijskih pijačah (18 %).

Dekleta OŠ bi leta 2012 prej kot fantje poskusila cigarete, če bi jim bile ponujene (10%).

Leta 2012 so (ali bi) dijaki v večji meri kot dijakinje poskusili marihuano (19 % razlike).

2020: Manj devetošolcev in dijakov 2. letnika kot pred štirimi leti bi poskusilo marihuano, če bi jim bila ponujena. Med četrtošolci je takih več, skoraj polovica.

23. S kakšnim namenom si (ali bi) poskusil nedovoljene droge? (Možno je obkrožiti več odgovorov.) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
radovednost			42	66	36	51	42	57	89	82	90	6	19	35
žalost, problemi			10	8	12	5	7	4	0	6	6		4	
zabava			22	32	24	24	15	34	78	59	35	2	11	26
da se pokažem			1	1	3	3	4	2	5	0	3	2		
omama			5	6	5	6	2	8	5	24	22		2	13
potreba				4	5	9	1	2	0	6	6		2	

Podobno kot pri ostalih substancah, bi šolarji tudi nedovoljene droge poskusili predvsem zaradi radovednosti in zabave. Malo je takih, ki bi se s tem želeli pokazati. Če bi združili odgovore, bi opazili več kot desetino šolarjev, ki bi v drogi iskali reševanje problemov, utapljanje žalosti ter potrebo in omamo.

V letu 2004 bi fantje v OŠ pogosteje kot dekleta poskusili nedovoljene droge zaradi radovednosti(48 % fantje, 28 % dekleta).

Dijakinje leta 2008 bolj kot dijaki vidijo razlog za poskušanje nedovoljenih drog v radovednosti in zabavi (po 10 %), dijaki pa bolj kot dijakinje čutijo potrebo po uživanju (12%).

Leta 2012 bi fantje OŠ bolj kot dekleta poskusili nedovoljene droge zaradi zabave (fantje 22 %, dekleta 7 %).

Pred štirimi leti (2012) je bilo bistveno manj dijakov, ki so (ali bi) poskusili nedovoljene droge zaradi omame. V letošnjem letu je takih kar četrtna dijakov, pred štirimi leti desetina.

24. Kaj se ti zdi bolj nevarno? (Obkroži le en odgovor izmed treh.) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
pitje alkohola	4		8	30	4	19	9	30	21	35	49	11	26	52
kajenje marihuane	41		65	44	61	46	60	40	52	33	20	40	47	22
oboje je enako nevarno	52		27	26	36	33	31	30	27	32	31	48	26	26

V percepciji dveh tretjin osnovnošolcev je kajenje marihuane bolj nevarno od uživanja alkohola. Odgovori srednješolcev se bolj porazdelijo in jih približno tretjina ocenjuje pitje alkohola kot bolj nevarno.

V letu 2004 bistveno več fantov OŠ ocenjuje, da je kajenje trave bolj nevarno od pitja alkohola (76 % fantov, 43 % deklet), dekleta pa v večji meri menijo, da je oboje enako nevarno (31 %, 19 % deklet).

Leta 2012 se fantom bolj kot dekletom zdi nevarno kajenje marihuane (+14 %), dekleta pa v večji meri kot fantje ocenjujejo, da je oboje enako nevarno (+20 %).

Leta 2012 se dijakom bolj kot dijakinjam zdi nevarno pitje alkohola (49 %, 21 %), dekleta pa kot bolj nevarno ocenjujejo kajenje marihuane (47 %, 26 %).

V letu 2016 se odgovori premikajo v smeri prepričanja, da je pitje alkohola bolj nevarno od kajenja marihuane. To je mnenje polovice dijakov četrtega letnika, medtem ko polovica devetošolcev pripisuje večjo nevarnost kajenju marihuane. Letošnji odgovori so torej manj kritični do kajenja marihuane. Razlog je lahko tudi v družbenih trendih po legalizaciji.

25. Kaj se ti zdi bolj nevarno? (Obkroži le en odgovor izmed treh.) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
kajenje tobaka					7	17	10	29	19	49	32	17	32	57
kajenje marihuane					67	54	52	46	41	24	35	43	44	13
oboje je enako nevarno					36	30	39	25	53	26	21	38	25	30

Tudi v kombinaciji s kajenjem tobaka ocenjujejo osnovnošolci kajenje marihuane za bolj nevarno. Toda ta delež se zmanjšuje in se povečuje delež tistih, ki ocenjujejo oboje kot enako nevarno.

Leta 2008 več dijakov kot dijakinj ocenjuje kot bolj nevarno kajenje tobaka (28 % : 8%), medtem ko dijakinje ocenjujejo kot bolj nevarno kajenje marihuane (59 % : 42 %).

Leta 2012 so dijaki pogosteje kot dijakinje ocenjevali nevarnost kajenja tobaka (50 %, 19 %), dekletom pa se zdi bolj nevarno kajenje marihuane (47 %, 26 %).

V letu 2016 se znižuje delež odgovorov, ki pripisujejo večjo nevarnost marihuani v primerjavi s tobakom.

26a. Heroin sem poskusil: (Obkroži le en odgovor izmed treh.) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
nobenkrat			99	99	97	93	96	98	100	96	98	10	26	43
enkrat			1			2	1	1	0	0	2			
večkrat				1		2	2	1	0	4	0			

Med odgovori dijakov leta 2008 je razlika med dijaki in dijakinjami, ki niso poskusili heroina (98 % dijakinj, 86 % dijakov).

26b. Ekstazi sem poskusil: (Obkroži le en odgovor izmed treh.) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
nobenkrat			99	94	95	89	98	98	100	98	97	10	23	43
enkrat			1	4	2	5	1	1	0	2	3		2	
večkrat				3	1	2	2	1	0	0	0		2	

Tudi razmerje glede poskušanja ekstazija (2008) je podobno poskušanju heroina (96% dijakinj in 77 % dijakov ga ni poskusilo).

26c. Nore gobice sem poskusil: (Obkroži le en odgovor izmed treh.) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
nobenkrat					92	91	97	95	100	98	96	10	26	43
enkrat					2	3	2	3	0	0	4			
večkrat					4	2	1	2	0	2	0			

Razmerje glede poskušanja norih gobic (2008) je podobno poskušanju heroina in ekstazija (99 % dijakinj in 80 % dijakov jih ni poskusilo).

27. Kolikokrat si v zadnjih 30-ih dneh kadil marihuano? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
nobenkrat			99	73	94	81	97	88	98	91	78	3	16	30
1-2 krat			1	18	1	5	2	9	2	5	15		4	26
3-5 krat				3		6	1	1	0	0	7		2	
več kot 6-krat				6	3		0	2	0	4	0	2	2	4

Leta 2008 bistveno več dijakinj kot dijakov ni kadilo marihuane en mesec pred odgovarjanjem na vprašanja: 67 % dijakov, 92 % dijakinj.

Leta 2012 je manj dijakov kot dijakinj, ki v zadnjem mesecu niso kadili marihuane (dekleta 96 %, fantje 71 %).

2020: Povečal se je delež maturantov, ki so v zadnjem mesecu uživali marihuano: teh je zdaj skoraj ena tretjina.

28. Ali meniš, da si dovolj poučen (informiran) o: [%]

		1999		2004		2008		2012		2016			2020		
		OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
alkoholnih pijačah	D	80		79	95	83	83	86	94	86	93	93	76	91	96
	A														
cigaretah	D	77		74	96	79	85	80	91	86	93	90	70	82	78
	A														
nedovoljenih drogah	D	57		37	63	95	74	65	73	78	62	69	51	56	61
	A														

Šolarji in dijaki bi potrebovali več informacij predvsem o nedovoljenih drogah.

V letu 2004 menijo fantje v OŠ, da so bistveno bolje informirani o alkoholnih pijačah (84 %) kot dekleta (61 %), prav tako menijo, da bolje poznajo cigarete (75 %) kot dekleta (60%) in tudi nedovoljena mamila (42 %) bolj kot dekleta (26 %).

Dekleta OŠ leta 2012 v večji meri kot sošolci ocenjujejo, da so dovolj poučene o alkoholnih pijačah (+18 %), cigaretah (+26 %) in nedovoljenih drogah (+14 %).

Leta 2012 več dijakov kot dijakinj ocenjuje, da so dovolj poučeni o nedovoljenih drogah (fantje 82 %, dekleta 69 %).

V letu 2016 se je povečal delež učencev, ki menijo, da so dovolj poučeni o nedovoljenih drogah. Svoje je k temu gotovo prispevalo osveščanje po šolah.

2020: Tako devetošolci kot dijaki menijo, da so premalo poučeni, informirani o cigaretah in nedovoljenih drogah.

29. Ali meniš, da ima družba pretirano odklonilen odnos do tistih, ki uživajo nedovoljene droge? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
DA			44	44	37	42	52	48	46	39	54	56	51	65
NE			56	56	59	57	47	52	54	61	46	43	49	23

Velik delež učencev in dijakov, do polovice odgovorov, kaže, da ima družba pretirano odklonilen odnos do ljudi, ki uživajo nedovoljene droge.

2020: V vseh kategorijah se povečuje delež teh, ki menijo, da ima družba pretirano odklonilen odnos do tistih, ki uživajo nedovoljene droge.

30. Koliko sošolcev, sošolk in prijateljev iste starosti poznaš, ki uživajo nedovoljene droge? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
nobenega	66		68	8	70	14	69	24	57	29	27	81	40	43
1 do 2	17		21	15	17	34	21	38	18	38	13	11	28	22
3 do 5	4		5	23	4	21	7	16	11	15	33	2	9	17
5 do 10	2		2	21	1	11	1	9	3	9	16	2	9	9
več kot 10	1		4	33	5	18	2	12	11	9	11	3	12	9

31a. Koliko časa na dan gledaš TV? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
do 1 ure			15	24	17	40	23	50	53	51	53	54	63	87
do 2 ur			34	37	35	36	46	35	19	24	33	21	15	3
do 3 ure			31	25	27	18	20	10	17	20	11	16	7	
več kot 3 ure			20	14	20	14	10	5	11	5	3	2	4	

V letu 2016 se je pri devetošolcih zmanjšalo gledanje televizije v primerjavi z odgovori izpred štirih let: tokrat jih približno ena polovica gleda do ene ure dnevno, pred štirimi leti je enak delež učencev gledal televizijo do dve uri dnevno.

31b. Koliko časa na dan preživiš pred računalnikom (internet, igrice, zabava)? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
do 1 ure					19	29	22	21	40	51	53	27	30	39
do 2 ur					29	30	35	30	25	24	33	42	26	30
do 3 ure					17	19	22	29	14	20	11	16	16	4

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
več kot 3 ure					30	17	22	20	21	5	3	15	28	26

Približno polovica šolarjev in dijakov preživi pred računalnikom do dve uri, preostali pa več.

Leta 2008 dijakinje manj časa preživijo pred računalnikom kot dijaki: do 1 ure 18 % dijakov in 37 % dijakinj, več kot 3 ure 44 % dijakov in 12 % dijakinj.

Leta 2012 je več dijakinj kot dijakov, ki so pred računalnikom do ene ure (26 % dijakinj, 10% dijakov).

V letu 2016 je podoben trend kot pri gledanju televizije opazen pri 'sedenju' pred računalnikom. Delež se je zmanjšal. V obeh primerih gre zmanjšanje verjetno na račun operiranja z mobilnimi telefoni.

32. Ali ti starši omejujejo dostop do računalnika? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
DA					23	10	42	8	36	11	3	52	7	4
NE					75	87	58	92	64	89	97	48	93	96

Med osnovnošolci je več takih, ki jim starši omejujejo dostop do računalnika, kot med srednješolci.

Leta 2012 so starši fantom devetošolcem v večji meri omejevali dostop do računalnika kot dekletom (fantje 51 %, dekleta 18 %).

33. V katerih prostočasnih dejavnostih se udeležuješ? (Možno je obkrožiti več odgovorov.)
[%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
v športu			76	65	74	72	76	68	75	60	54	85	54	65
berem knjige			28	35	27	38	33	41	28	51	38	21	46	48
zvečer hodim ven (v disko, na domače zabav			15	81	20	70	22	65	19	67	72	5	11	74
pohajkujem naokrog			13	31	20		18	26	17	42	46	6	28	48
igram na igralnih avtomatih			3	2	2		5	1	10	4	3	2		
igram v bifeje, gostilne			4	41	13	41	12	22	13	22	43	5	18	57
igram računalniške igrice			61	40	66	37	57	35	42	18	33	44	26	30
igram instrument			21	17	24		27	31	21	38	20	21	44	30
gledam TV			81	78	80	70	75	70	67	55	72	61	53	48

Osnovnošolci se izven šole največ ukvarjajo s športom (če izvzamemo kot 'ukvarjanje' igranje računalniških igrice in gledanje TV). Podoben trend je zaznati med dijaki. Med dijaki je občutno več takih, ki hodijo zvečer ven, v disko in lokale.

V letu 2004 se fantje iz OŠ več kot dekleta ukvarjajo s športom (fantje 87 %, dekleta 52 %), igrajo računalniške igrice (fantje 76 %, dekleta 36 % in gledajo TV (fantje 80 %, dekleta 69 %), dekleta pa več prebirajo knjige (36 %, fantje 16 %).

V letu 2008 se več dijakov ukvarja s športom ter računalniškimi igricami, dekleta pa bolj kot fantje berejo knjige, hodijo v disko in na zabave.

Leta 2012 so dekleta v OŠ mnogo raje brala knjige kot fantje (54 %, 16 %), fantje pa raje kot dekleta igrali računalniške igrice (67 %, 39 %) in se ukvarjali s športom (83 %, 68%).

Leta 2012 se več dijakinj kot dijakov v prostem času ukvarja z branjem knjig, obiskom domačih zabav in diska, s pohajkovanjem in z gledanjem TV, več fantov kot deklet pa najde sprostitev v športu in računalniških igricah.

V letu 2016 ni bistvenih sprememb pri preživljanju prostega časa v primerjavi z odgovori v prejšnjih letih. Opaznega je nekaj več pohajkovanja pri dijakih četrtega letnika: teh je skoraj polovica, pred štirimi leti četrtnina.

34. Katere športne droge poznaš? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
anabolični steroidi									34	22	39	31	60	39
kofein									57	49	51	87	91	91
stimulansi									12	12	15	6	23	35
rastni hormoni									41	41	45	34	72	52
eritroprotein									13	4	4	5	7	22
kanabionidi									10	1	4	5	9	9

Športne droge so bile v raziskavo vključene letos prvič. Približno polovica anketirancev pozna anabolične steroide, kofein in rastne hormone.

2020: Med osnovnošolci se je povečalo število teh, ki poznajo različne športne droge.

35. Si si za doseganje boljših rezultatov kdaj pomagal s poživili ali športnimi drogami? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
DA									11	4	5	3	2	
NE									89	96	95	97	98	100

Anketiranci si za doseganje boljših rezultatov ne pomagajo s športnimi drogami.

36. Ali tvoji starši vedo, kje preživljaš prosti čas? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
vedno			81	61	59	55	67	64	63	64	59	69	63	61
običajno			11	29	26	35	23	30	31	35	34	24	35	35
včasih			5	9	7	7	6	5	6	2	5	3	2	4
skoraj nikoli			1		8	3	4	1	1	0	2	3		

Starši osnovnošolcev so bolj na tekočem o preživljanju prostega časa svojih otrok. Za približno desetino otrok in dijakov imajo starši zelo slab pregled nad preživljanjem njihovega prostega časa.

37. Menim, da bi ob naslednjih družbenih ukrepih pil manj ali manjkrat: (Možno je obkrožiti več odgovorov.) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
večji ponudbi ustvarjalnih prostočasnih dejavnosti za mlade			27	25	25	33	30	30	26	13	12	26	21	17

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
večji ponudbi zabave, kjer se ne toči alkohola			60	38	43	36	39	32	40	19	18	35	32	30
omejitev ponudbe alkohola povsod (doma, v družbi, v lokalih itd.)			24	12	25	18	27	21	30	9	12	42	30	9
ne verjamem, da obstajajo takšni ukrepi			17	44	17	23	7	3	18	25	33	26	45	57

Dijaki in učenci vidijo najpomembnejši ukrep za zmanjševanje pitja v večji ponudbi zabav, na katerih ne bi točili alkohola. Četrtna vprašanih daje prednost večji ponudbi ustvarjalnih in prostočasnih aktivnosti za mlade. Četrtna osnovnošolcev meni, da bi bilo koristno omejiti ponudbo alkohola, medtem ko tako miselnost zastopa manj dijakov. Vedno manj pa je takih, ki dvomijo, da takšni ukrepi obstajajo.

Leta 2008 več dijakov kot dijakinj (10 %) meni, da bi bilo učinkovito ponuditi več prostočasnih aktivnosti in omejitev ponudbe alkohola, medtem ko dijakinje v večji meri kot dijaki (18 %) dvomijo, da obstajajo učinkoviti ukrepi za zmanjšanje pitja.

Leta 2012 je več dijakinj kot dijakov, ki menijo, da bi bila učinkovita ukrepa spodbujanje prostočasnih aktivnosti in več zabav, na katerih se ne toči alkohola.

V letu 2016 se je zmanjšal delež dijakov in učencev, ki menijo, da obstajajo prijemi za zmanjšanje uživanja pijač med mladimi. Manj jih je prepričanih, da bi bili bolj učinkoviti ukrepi večja ponudba prostočasnih aktivnosti ali več ponudbe zabave brez alkohola ali

omejitev ponudbe alkohola. Takšna miselnost je prisotna pri tretjini dijakov četrtega letnika in pri četrtni dijakov drugega letnika.

40. Moj učni uspeh prejšnje leto je bil: [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
nezadosten				1			1	0						
zadosten			12	10	3		2	4	3	4		2	2	4
dober			31	50	29		16	36	15	9	25	8	25	4
prav dober			33	27	30		51	39	42	60	44	48	40	39
odličen			24	11	34		30	20	39	27	31	42	33	52

Dodatek

Informacije ustanov, ki se srečujejo s problematiko zlorabe alkohola in drugih drog med mladimi

V mesecu septembru 2020 smo zaprosili Policijsko postajo Ormož, Zdravstveni dom Ormož, Lekarno Ormož in Društvo Zdrava pot iz Maribora, da nam za dopolnitev raziskave posredujejo podatke, ki jih imajo v svojih evidencah in so vezane na zlorabo drog v zadnjih štirih letih. Vse štiri ustanove so se odzvale na našo prošnjo in podatke posredovale. Za primerjavo jih objavljamo skupaj s podatki iz leta 2016 in podatki iz leta 2012, ko smo za sodelovanje zaprosili le Policijsko postajo Ormož in Društvo Zdrava pot.

1. Podatki Policijske postaje Ormož, povezani s kaznivimi dejanji in prekrški s področja prepovedanih drog

Obdobje	Prekrški	Kazniva dejanja
2009 - 2012	38	50
2011 - 2015	60	41
2016 – 2020 (do okt. 2020)	102	3

2. Podatki o uporabnikih Društva Zdrava pot

a) v letu 2012 je mobilno enoto (kombi) društva Zdrava pot obiskovalo 12 uporabnikov,

b) en uporabnik je bil vključen v skupino za samopomoč v Zavodu za prestopanje kazni Maribor,

c) trije uporabniki so bili vključeni v aktivnosti Dnevnega centra v Mariboru,

d) v letu 2012 so med uporabnike drog na našem območju razdelili 3600 brizgalk in igel, 6000 alkoholnih robcev in 250 kondomov. Vrnjenih je bilo 1500 (41,66%) uporabljenih brizgalk in igel.

V letu 2015 je bilo v okviru terenskega dela Društva Zdrava pot uporabnikom na širšem območju občine Ormož izdan sanitetni material (večje in manjše sterilne gaze, alkoholni robčki, kondomi, obliži, levkoplasti, povoji) – številčne evidence niso vodili. So pa v tem letu na istem območju razdelili okoli 250 insulink, vrnjenih je bilo približno 100 igel, opazen je bil upad uporabnikov.

V letu 2020 so nam z društva odgovorili, da s podatki o izdanem materialu za pretekla štiri leta ne razpolagajo. Z našega območja je bil v program vključen en uporabnik.

3. Lekarna Ormož nam je posredovala število prodanih insulink.

Leto	Število enot
2020 (do 31. 10)	1090
2019	1245
2018	922
2017	890
2016	788
2015	231
2014	153
2013	120
2012	159

4. Zdravstveni dom Ormož

V Zdravstvenem domu Ormož v obdobju zadnjih štirih let niso izvajali nobenih urgentnih ukrepov zaradi predoziranja z drogo, prav tako niso zabeležili nobenega predoziranja v obdobju maj 2012 – april 2016.

Anketa o rabi alkohola in drugih drog
Rezultati 2020

Izdala:

Rdeči križ Slovenije Območno združenje Ormož in
Medobčinska lokalna akcijska skupina za preprečevanje zasvojenosti
na področju občin Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž

Zanjo:

Stanislav Ivanuša

Besedilo:

Marjan Škvorc, Stanislav Ivanuša, Maja Botolin Vaupotič

Fotografija:

Katarina Vaupotič

Jezikovni pregled:

Marijana Korotaj

Oblikovanje:

Maja Botolin Vaupotič

Tisk:

Tiskarna Ekart

Naklada:

500 izvodov

Ormož, november 2020